

50251810 : สาขาวิชาการศึกษาดลชีวิตและการพัฒนามนุษย์

คำสำคัญ : ห้องสมุดชุมชน กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตการมีส่วนร่วมของชุมชนอาสาสมัครห้องสมุดเทคโนโลยี

สารสนเทศ ห้องสมุดมีชีวิต เครือข่ายห้องสมุด

สมจินตนา ชังเกตุ : การพัฒนารูปแบบห้องสมุดชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต.อาจารย์ที่ปรึกษาคุณุณิพนธ์ : อ.ดร.ภัทรพล มหาพันธ์, ผศ.ดร.ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และรศ.ดร.จุมพจน์ วิชกุล. 330 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปของห้องสมุดชุมชนทั้งในและต่างประเทศ 2) ศึกษากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของห้องสมุดชุมชน และ3) พัฒนารูปแบบห้องสมุดชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประชากร ประกอบด้วย ผู้ให้บริการ 60 คน ผู้ปฏิบัติงาน 60 คน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 30 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านห้องสมุด 30 คน ประชากรได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จากห้องสมุดชุมชนในแต่ละภูมิภาคของประเทศ จำนวน 6 แห่ง

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปของห้องสมุดชุมชนในประเทศ มีสภาพที่ตั้งอยู่ใกล้ชุมชน เป็นอาคารเอกเทศ ชั้นเดียว และสองชั้น มีเจ้าหน้าที่บริการ 1 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งไม่ใช่วุฒิทางบรรณารักษ์ สื่อวัสดุ และอุปกรณ์ค่อนข้างน้อย เปิดให้บริการในเวลาราชการ สภาพการดำเนินงานห้องสมุดชุมชนในต่างประเทศมีจุดมุ่งหมายให้ห้องสมุดชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเน้นด้านการให้บริการ โดยเท่าเทียมกันและทั่วถึง สภาพที่ตั้งอยู่ใกล้ถนน เป็นอาคารเอกเทศ ตั้งอยู่ในห้างสรรพสินค้า แหล่งชุมชน เช่น ตลาด มีการประเมินความต้องการจำเป็น มีกฎหมายและงบประมาณรองรับจากท้องถิ่นและมีการประเมินผลการดำเนินงาน

2. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศ ประกอบด้วย กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และวาดภาพ การจัดนิทรรศการ กิจกรรมของห้องสมุดชุมชนในต่างประเทศ ประกอบด้วย กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเล่านิทาน การจัดทำเว็บไซต์ ประวัติชุมชน การวาดภาพ มีห้องสมุดเคลื่อนที่ในรูปรถให้บริการตามชุมชน เครือข่ายมาจากสมาชิก และข้าราชการที่เกี่ยวข้องอาสาสมัครมาจากเยาวชนที่อยู่ในชุมชน

3.รูปแบบห้องสมุดชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีรูปแบบที่ประกอบไปด้วย ด้านโครงสร้างทางกายภาพ เป็นอาคารชั้นเดียวและสองชั้น ตั้งอยู่ใกล้ชุมชน ในระยะทาง 100 เมตร ด้านการบริหารจัดการ ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมงบประมาณมาจากการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเครือข่ายห้องสมุด มีอาสาสมัครห้องสมุดช่วยงานด้านการประชาสัมพันธ์ และการให้บริการ ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย การส่งเสริมการอ่าน ห้องสมุดเคลื่อนที่ การส่งเสริมอาชีพที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน และด้านการประเมินผลการดำเนินงาน นำการประเมินแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการประเมิน ประเมินอย่างต่อเนื่อง และมีการรายงานผลการดำเนินงานต่อชุมชน

ภาควิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาคนและสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาคุณุณิพนธ์ 1.....2.....3.....

50251810: MAJOR: LIFELONG EDUCATION AND HUMAN DEVELOPMENT PROGRAM

KEYWORDS: COMMUNITY LIBRARY/ PROMOTE ACTIVITY TO LIFELONG LEARNING/

PARTICIPATION OF COMMUNITY/ INFORMATION TECHNOLOGY/

LIBRARY VOLUNTEERS/ LIVING LIBRARY/ LIBRARY NETWORK

SOMJINTANA CHANGKET: DEVELOPMENT OF COMMUNITY LIBRARY: A MODEL FOR THE PROMOTION OF LIFELONG LEARNING. DISSERTATION ADVISORS: PATTARAPON MAHAKHANT, Ph.D., ASST.PROF. KIRIBOON JONGWUTIWES, Ph.D., AND ASSOC.PROF.,CHUMPOT WANICHAGUL, Ed.D. 330 pp.

The objectives of this research were to:1) study the operation of the community library; 2) study the promotion activities of lifelong learning and 3) developed a community library model for the promotion of lifelong learning. The samples were consisted of 60 users, 30 staff Librarians, 60 stakeholders and 30 Libraries Experts. Samples were purposive selected from 6 Community Libraries.

The results of the study were:

1) operating conditions typical of a community library in the country, located near the community, a separate building single layer building and a two-story building, managed by the local government register, district foundation; operating conditions in overseas, located near the main road of a single layer building; some are located in shopping malls; markets, compatible from the local budget law and a evaluate performance.

2) activity to promote lifelong learning in the country and abroad, including the promotion of reading, storytelling, the painting exhibitions, creating a web community history, mobile library, the retired civil servants the volunteers of the youth in the community.

3) the community library to promote lifelong learning, a model consists of physical structure; a single and two-story building, located near the community at a distance of 100 meters, the management of the organization involved the board of directors,budget is supported by local governments,the library staff to provide a network of libraries,promotional activities include the promotion of lifelong learning to read,mobile library,to promote the professional identity of the community,evaluation of the participant, continuous assessment and report results to the community.

Department of Education and Human Development Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature.....

Dissertation Advisors' signature 1.....2.....3.....

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบห้องสมุดชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต” ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ภัทรพล มหาจันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.จุมพจน์ วณิชกุล ที่กรุณาให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะทางวิชาการ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องในการทำคุษฎีนิพนธ์ อีกทั้งให้กำลังใจ พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิตชงคั่นนันทนาเนตร ศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สัจจานันท์ และรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านในการเสนอแนะแนวคิด ข้อวิพากษ์ และตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการพัฒนาคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 6 แห่ง รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และผู้ให้บริการที่ห้องสมุดชุมชนนั้นตั้งอยู่ ที่ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

กราบขอบพระคุณ คุณแม่ทองเย็นชังเกตุ และค.ต.เชียวสกุลรุ่งสกุล ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยภาคสนามขอขอบคุณ นายเชิดศักดิ์ มั่นฤกษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระศรีอารีย์ เพื่อนักศึกษาปริญญาเอกรุ่นที่ 2 ไร่ ณ โอกาสนี้ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ผลแห่งคุณค่าอันเกิดจากคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้แด่ พระครูวิสุทธาธิคุณ (ถนอม ฐานยุตโต) คุณพ่อวันชังเกตุ อาจารย์เสถียรชังเกตุ คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่เป็นแรงบันดาลใจทำให้ผู้วิจัยได้รับความสำเร็จในครั้งนี้